

**Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav bohemistických studií**

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora	ANTONINA CHOBALKO
Studijní obor	ČEŠTINA PRO CIZINCE
Název bakalářské práce	KATEGORIE ČÍSLA A TZV. SINGULARIA TANTUM NA ZÁKLADĚ VÝZKUMU ČESKÉHO NÁRODNÍHO KORPUSU
Oponent BP	PHDR. ANA ADAMOVIČOVÁ

OBLIGATORNÍ HODNOCENÍ

	vysoké	průměrné	malé	neuspokojivé
Osobní zaujetí tématem	X			
Splnění cíle a zadání BP	úplné X	z větší části	částečné	nedostatečné
Výběr literatury	bez výhrad X	vyhovující	neúplný	nedostatečný
Teoretické zpracování tématu	výborné X	průměrné	spíše nízké	neuspokojivé
Samostatnost a původnost zpracování BP	vysoká X	uspokojivá	nesamostatná	kompilát
Struktura BP	logická X	velmi dobrá	méně zdařilá	neuspokojivá
Jazyková úroveň BP	výborná X	velmi dobrá	dobrá	nedostatečná
Stylová úroveň BP	výborná	velmi dobrá X	dobrá	neodpovídající
Inspirativnost BP	vysoká X	uspokojivá	nižší	nepatrná
Formální stránka BP	výborná X	velmi dobrá	dostatečná	nevyhovující

FAKULTATIVNÍ HODNOCENÍ

Úroveň výzkumu a materiálů; konzultace BP	vysoká	uspokojivá	nižší	žádná
Praktické zaměření BP	vysoké	přiměřené	nízké	žádné

Do příslušného rámečku vepište X.

Dodatečné poznámky a připomínky oponenta BP:

Předložená bakalářská práce mapuje skupinu slov v českém jazyce, která se používá jen či většinou v jednotném čísle – autorka se zaměřila na látková a hromadná substantiva a názvy potravin. Výzkum se opírá o údaje ČNK – verzi SYN 4 – a autorka při něm zjistila, že se řada zkoumaných slov, tradičně považovaných za singularia tantum, v korpusu vyskytuje i v množném čísle, ačkoli slovníky, konkrétně poslední vydání SSČ (2005), tuto skutečnost nereflektují.

Práce je členěna na praktickou a teoretickou část, každá z nich dále obsahuje po 4 kapitolách. V praktické části autorka blíže vysvětluje gramatickou kategorii číslo, pojmy kolokace a kolokabilita, představuje Český národní korpus a uvádí základní informace o substantivech, jež bude zkoumat. Praktická část je rozdělena na názvy nápojů, názvy potravin a poživatin a názvy kulturních plodin. V rámci každé z těchto tří skupin analyzuje řadu slov z hlediska použití čísla a uvádí mnoho zajímavých příkladů a kontextů.

Se zvoleným tématem a cílem práce – zda se některá slova, tradičně považována za singularia tantum, vyskytují též v plurálu, se autorka vypořádala výborně. Práce má logickou strukturu, čeština a odbornost autorky jsou na vysoké úrovni (v celé práci se vyskytuje několik málo gramatických chyb, za zmínku stojí jen vícekrát opakovaná chyba – absence vztažného zájmena: s. 23 *díky čemu*, s. 24 a 25 *z čeho*, s. 39 *pomocí čeho* a na s. 28 chybné adjektivum *plurální tvar*).

K práci mám několik výhrad či spíše doporučení a otázek:

- seznam použité není řazen důsledně abecedně;
- autorka dospěla k názoru, že se u zkoumaných slov plurál vyskytuje často, máme-li na mysli různé druhy (soli, mouky) či pokrmy (zeleniny), anebo jde o nevyřčení předpokládného kvantifikátoru (dvě kávy), nezmiňuje však nutnou singulárovou formu v případě názvu obchodu (zelenina);
- na s. 39 autorka uvádí *zelí se v plurálu vyskytuje s kvantifikátory – tři hlávky zelí* - u tohoto jména nemůžeme s jistotou určit jeho číslo, myslím si ale, že v tomto případě jde též o singulár, stejně jako je tomu u *tři kila čočky* anebo *tři krabice džusu*;
- na s. 44 autorka dospěla k závěru, že *fazole je větší než čočka, z toho můžeme odvozovat, že v běžném užití dominuje plurál*. Čočka se v plurálu neužívá zřejmě proto, že jde o polysémní slovo, jehož plurálové tvary se vážou k jednomu z významů, a sice ke kontaktním čočkám;
- obecně (a je to škoda), chybí údaje o frekvenci příznakových (plurálových) výskytů. Autorka často uvádí *ovoce se v pl. vyskytuje velmi málo*, či *získali jsme několik příkladů ze SYN v4*. Stejně tak chybí přehled, ve kterých pádech plurálu se tato slova vyskytují nejvíce, ve kterých vůbec ne (v textu narazíme jen na informace typu: s. 29 *pečivo se nevyskytuje v Dat.pl.*, s. 32 *ovoce se nevyskytuje v Gen. pl.*, s. 37 – *brokolice v Lok. a Instr.pl.*, s. 52 – *chřest v Dat. a Lok. pl.*)

Otázky a doporučení k obhajobě BP:

Na s. 27 autorka dokládá výskyt slova *med* v plurálu: (...) *svůj rasismus halí do všelijakých humanistických lží a medů* a vyvozuje závěr, že *plurálem daného substantiva lze vyjádřit metaforu, která označuje velké množství lží*. V tomto případě jde též o autorskou aktualizaci známého frazému. Kterého?

